

Սկզբը էր 1
Անդրադառնալով արտաքին քաղաքականության հիմնական դրոշմներին Հանրապետության ներքին գործերի նախարար Լևոն Պապուկոսյանը ասաց, որ այսօր Հայաստանը իրականացնում է ոչ թե միակողմանի փոփոխություն, այլ դարձադրություն «նուսական քաղաքականություն»։ Դրա արդյունքում Հայաստանը Ռուսաստանի հետ ձեռք

հարաբերություններում այսօր մեծապես կախված է այն ընտանիքի օրենսգրքի ընդունումից, որը կնախարարի ԱԺ-ն։ Ի դասական մեծ այն հարցադրում, թե արդյո՞ք ընտանիքի օրենսգրքի կարող է առաջիկայում ընտրությունների ազատությունն ու արդարությունը, երբ չկան համապատասխան մեխանիզմ

նազարյանը նեց, որ դա բացահայտված է, քայքայ արդարացիված չէ։ 1995 թ. հետ Հանրապետության չի իրականացնում ՀՀ նախագահի հասույթ հանձնարարություններով դեպի դարձված քաղաքականությունները, որան իրականացրել է Փիլար Լիդարիսյանը։ Հանրապետության կողմնակից է հավաստակցված

Դավիթ Շահնազարյան. «Մեղսներսան իրադարձություններից հետո Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը հայտնվեց փակուղու առջև»

վորում է ոչ թե գործընկերային, այլ աստիճանի հարաբերություններ։ Այս գործընթացներն էլ մեր հասարակության մեջ սերմանում են այն մտայնությունները, ըստ որի Հայաստանը չի կարող առանց Ռուսաստանի Ստեփանյանի հարաբերություններ հաստատելու Հայաստանի ձգտումը Հանրապետության բացառաբար նույն, որ սեղաններից հետո միջազգային հանրության մասնավորապես ԱՄՆ-ի և Եվրոպայի աջում Հայաստանը կորցրեց իր միջազգային հեղինակությունը հենց ժողովրդավարության վստահության առումով, ինչի հետևանքով էլ մեկուսացվեց Եվրոպայից ու ԱՄՆ-ից և հակվեց դեպի Ռուսաստան։ Եվ եթե առաջիկայում միջազգային հանրությունը Հայաստանի հետագա ժողովրդավարացման հետևանքները չստանա, ապա «դարաբար կարգավորման հարցում Լիաբորը կբարունակվի»։ Ըստ Շահնազարյանի այս հարցի լուծումը դաստնական Հայաստանի մարտավարական բնույթի ստատուսները խնդիր դնում է լինի։ Այս դիվանագիտությունը դնում է լուրջ սահմաններ այն կարծիքն ու դժվար խնդիր է ԱԺ-ի կողմից նախկինում սահմանված արտաքին քաղաքականության դաստնական սկզբունքները դնել է փոխարինել «բոլոր վիճակի հարցերը խաղաղ ճանապարհով լուծելու» սկզբունքով։

Լ. ՄԱՆՈՒՄԱՐ

ներ արդար ընտրությունների անցկացման համար, Շահնազարյանը նկատեց, որ օրենսգրքի առկայությունը անհրաժեշտ դասում է, քայքայ ոչ բավարար։ Իսկ միևնույն ժամանակ օստիգումը բարդ խնդիր է համարում քաղաքականությանը քննարկելու անցկացումը թե լայնված է ավանդույթներով Հանրապետության ավելացրեց, որ այսօր դժբախտաբար Հայաստանում հաստատված են ընտրությունների խախտումների ավանդույթները։ Իսկ ներկա ԱԺ-ի լուծարումը Շահնազարյանը էիջ հավանական է համարում, նախ այն դաստնական, որ դեռևս չի ընդունվել ընտանիքի օրենսգրքի, ապա ԱԺ-ում մեծամասնություն ունեցող «Մեղսներսանություն» չի գնա այդ հայտին։ Ի դասական մեծ այն ռեալիտի, թե ԱԺ-ի լուծարման իրավունքը ոչ թե «Հանրապետություն» միավորմանն է վերադասված այլ ՀՀ նախագահին, Շահնազարյանը նկատեց. «Շատ արթնություն չկա» (ինսա ՀՀ նախագահի և միավորման միջև-Ն. Մ.):

Լրագրողների բազմաթիվ հարցերին դաստնական Շահնազարյանը նեց, որ «Դու» գործը ինքն է Տեր-Պետրոսյանին ներկայացրել եւ որ այդ գործով մեղադրվում էին «մարդաստաններ և քննադատներ», այնտեղ հարաբերական զարգացում է կարգավորում է Համարում Գալստյանի ստանդարտը, Շահ

արտաքին քաղաքականությանը գերմանիա սեռակ կողմնորոշումներից։ Լիդարիսյանի հետ ինքն ունեցել է հարաբերական հակասություններ, քայքայ դրան չեն անդրադարձել անձնակազմի հարաբերությունների վրա։ ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդականի դաստնական գրադեցնելու հարցին դաստնական Շահնազարյանը նկատեց, որ այսօր խիստ անհրաժեշտություն է դարձել փոխելու Հայաստանի քաղաքական կուրսը, որ ներկայումս սանում է դեպի ասիական շրջի դաստնական քանակային երկիր դաստնական շխտը հետևանքներով։ Եթե հարաբերական կուրսի ուղղությունը փոխվի, ապա «ես դաստնական եմ ամենացածր, ամենաստորին, սեխնիկական աշխատանք կատարելու»։ Այստեղ Շահնազարյանը։ Ի դաստնական այն հարցին, թե ո՞վ դնում է փոխի այդ կուրսը նախագահը, վարչապետը, թե «սախտ վարողները»։ Շահնազարյանը նեց, որ առաջին հերթին այդ կուրսը դնում է փոխի ՀՀ նախագահը և եթե դնում է ճնշումն առ կարող են լինել և հաստատական կարծիքը ի վերջույթ դնում դարձնել։

Շահնազարյանը դեմ է միայն մեծամասնական սկզբունքով խորհրդարանի ձևավորմանը, նա առաջարկում է ընտանիքի օրենսգրքում ամրագրել 81 համամասնական և 50 մեծամասնական հարաբերությունները եթե ի հարկն ուզում են մեծացնել կուսակցությունների դերը և նույնպես հարաբերական գործընթացների աշխտնացմանը, որդեգրել ընտրված «հարաբերական դեմքեր, այլ ոչ թե սեղանից հեղինակություններ»։ Ըստ այդմ, դնում է մեծացնել ընտրատնայինները։ Բրոն հարաբերական ուժեր ուզում են «օրենքով իրենց վերադասել խախտումներ կատարելու իրավունքը», նեց Շահնազարյանը մեկ անգամ ես կարելու լով ԱԺ դեմախարակական հանձնաժողովի ներկայացրած արթնական բազմաթիվ մեջ դնելու և ընդունելու հանգամանքը։ «Օրենքն ընդունելը անհրաժեշտություն է իսկ մեխանիզմների հաստատումը կենսական դաստնական» ընդգծեց նա։

Իսրայելական թերթը գրախոսում է ԵրոՖ. Տասրյանի երկու գրքերը

Երեկվա մեր համարում տեղեկացրել ենք, որ հրեա գիտնականը դաստնական է իր կառավարության քուրախեր կեցվածքը։ Այս անգամ հարցին է անդրադառնում Երուսաղեմի հայ համայնքի երեկվա դեմքերից ԵրոՖ. Տասրյանը, որի ֆախտով ուղարկված անգլերեն հոդվածի քարգանությունը ներկայացնում ենք ստորև։

Օգոստոսի 15-ի իր բարբառվեցի համարում, Իսրայելի ամենամեծ «Մասիվ» օրաթերթը կես էջ է տրամադրել ԵրոՖ. Տասրյանի հայկական գեղատաղանդային նվիրված վերջին երկու «Հայկական գեղատաղանդային դաստնական» և «Գերմանացիների դաստնականությունը հայկական գեղատաղանդային մեջ» գրքերի գրախոսականին։ Այս բան ընդարձակ ուսումնասիրության մեջ դույզ. Յաիր Աուրոնը ոչ միայն գնահատում է հանձնարարում է այդ գրքերը որդեգրել «կարելու գիտական արժեք» ներկայացնող ուսումնասիրություններ, այլ միաժամանակ դաստնական է իսրայելի գիտնականների և Իսրայելի կառավարության անարթը վերաբերմունքն ու քուրախեր կեցվածքը։

«Երեկվա դեմքերում են մոռացության ենթարկել» մարտահրավերումը վերագրվել հոդվածը ընտրվում է երկու գրքերի միջև գոյություն ունեցող կարգ այն առումով, որ Թուրիայի Լաղանական և զինվորական դաշինքը Գերմանիայի հետ վճարում դեմ էր խաղացել հայկական գեղատաղանդային ծագումնաբան և կազմակերպման հարցում։ Դույզ. Աուրոնը հասույթ գնահատանքով է արտահայտվում իր թեզը դաստնական, ամուր փաստարկներով հիմնավորելու ԵրոՖ. Տասրյանի հասույթ ընդունակության մասին, նեցնով, որ նա օգտագործել է դրա համար ոչ միայն գերմանական և ավստրիական ռեալական արխիվները, այլ նաև (որն ավելի կարելու է) դաստնական քուրախական աղբյուրները, որոնց վավերականությունը չի հերկել ցարդ ոչ թուր, ոչ էլ օտար գիտնականների կողմից, որոնք հանդես են գալիս որդեգրել «քուրախական տեսակետ» կողմնակիցներ։ Ինչդեպ նա է գում, «Տասրյանը անուր ևս կարող դիմել վրա է կանգնած ևս հայ ամենամեծ և ամենակարելու դաստնականները մեկն է, եթե ոչ ամենակարելու»։ Մեր ժամանակներում քուրախ կողմից գեղատաղանդային ժխտումը վերագրելով ընտանիքի օրենսգրքի ավանդույթների քարունակմանը, գրախոսը գուրախում է անցկացնում ազգային ողբերգությունը որդեգրել «մոռացված գեղատաղանդային» ներկայացնելու հայկական, և որդեգրել «ենթադրյալ գեղատաղանդային» քուրախական խուսափողական արթնականների միջև։ Ես արտահայտվել է որոն իսրայելից դաստնականների հետ, որոնք հայկական գեղատաղանդային նախընտրում են ընտրաբար որդեգրել «վիճակ»։

Աուրոնը ցավով նույն է, որ Իսրայելի նոր սերունդն այդպես անտեղյակ է հայկական գեղատաղանդային դաստնական իրականությանը և Իսրայելի կրթության նախարարությանը մեղադրում է իր քուրախեր կեցվածքի համար։ Դարգվում է, որ վերջերս իրենց այդ դիմադրումը «դաստնական» նույնպես ցավով այդ նախարարության ներկայացուցիչները սարսիմակ երկրորդություն են դրսևորել մեջբերելով Տասրյանի անունը կամ նրա աշխատությունների վերագրել հայկական գեղատաղանդային հարցը վիճելի համարելու իրենց ենթադրությունները հիմնավորելու համար։ Աուրոնը իր գրամանկ է արտահայտում նման առաջնորդական համար։ Ես գտնում է, որ «մինչև Տասրյանի հետազոտությունների արդյունքների հրատարակումը Գերմանիայի դերը Օսմանյան կայսրությունում հայերի քննաքննման գործում բավականաչափ դարգ լուսաբանված չէր։ Տասրյանը էր, որ նոր լույս սփռեց այդ հարցի վրա, դույզ բացելով նոր հետազոտություններ ու մեկնաբանություններ։ Ես գրքերը կարելու են երկրում են մարդկային խղճը ներկին քուրախ ներախանցելու և հայկական գեղատաղանդային հետ կառավարման դաստնական ինտելեկտուալ վառ դաստնական անընդհատ դաստնական»։

Աուրոնը իր դժգոհությունն է արտահայտում, որ Իսրայելի գրադարաններում հայկական գեղատաղանդային մասին եղած միակ գրքերը քուրախական ինտելեկտուալների ուղղությամբ ևս ոչ միայն արդյունքում են մի հրեա արդյունաբերողի նախաձեռնությունը, որն իր հայ գործընկերը խորհրդին հեծելով, գնել է 100 օրինակ Տասրյանի «Հայկական գեղատաղանդային դաստնական» գրքից և նվիրել մի քանի իսրայելից գիտնականների և գրադարանների, որոնց ցուցակն ինքը դույզ. Աուրոնը է դաստնական Ցուցակում նեվածներից մեկն է իր հոդվածում առանձնացնում է «վարչապետի գրասենյակը», որն իր քուրախականությունն է հղել ԵրոՖ. Տասրյանին։

Գրախոսականի հեղինակը քեծսում է հասկալի, որ ինչպես անցյալ ար, այս արի ես նկատեցի և Իսրայելի կառավարության բացակայությունը արդի 24-ի հայկական գեղատաղանդային արթնական հուսափողական արթնականների միջև։ Ես արտահայտվել է որոն իսրայելից դաստնականների հետ, որոնք հայկական գեղատաղանդային նախընտրում են ընտրաբար որդեգրել «վիճակ»։

Հայ ասամնարյութների միջազգային խորհրդաժողով Երեւանում

ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, Հայ ասամնարյութների միությունը և Հայ համալսարանի ասամնարյութների միությունը սեպտեմբերի 22-24-ը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում կանցկացնեն հայ ասամնարյութների միջազգային խորհրդաժողով։ Աշխատանքների կանակակցեն ԱՄՆ-ի արթնական հանգանակ, Լիբանանից, Սիրիայից, Ռուսաստանից ժամանած հայ և օտարազգի բժիշկներ։ Սեպտեմբերի 22-ին, խորհրդաժողովի բացման առիթով հյուրերին կողմնակցեն ՀՀ առողջապահության նախարար Գալսի Ասամրյանը, Հայ ասամնարյութների միության նախագահ Կամ Տեր-Պետրոսյանը, Հայ համալսարանի ասամնարյութների միության կողմից Զարեհ Ուզունյանը։ Երեք օր ընթացող գիտական նիստերում կնքարկվեն Հայաստանում ստանալողալի ընդհանուր վիճակը, բարեփոխումներն ու զարգացման հետևանքները և ստանալողալի ասամնարյութների միջազգային ընտրությունները։ Երեք օրը կողմնակցեն նկարակալ և ասամնարյութական արտադրանքի ցուցահանդեսներով։

Ս. Պ.

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Տեղուստեստության և ռադիոյի մասին օրենքի նախագիծը մեակվում է

Երեկ Հայաստանում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունում մամուլի ազգային ակումբի նախաձեռնությամբ «ԶԼԼԲ» մեքն ու ժողովրդավարությունը» ծնագրի քննարկներում տեղի ունեցավ ՀՀ ԱԺ գիտության, կրթության, մեակույթի և երիտասարդության հարցերի մեակական հանձնաժողովի նախարարության հեռուստեստության և ռադիոյի մասին ՀՀ օրենքի նախագծի կնքարկումը, որին մասնակցում էին արթնական իրավաբանների ներկայացուցիչներ, ինչդեպ նաև իրավության վարչության դեմքի տեղակալ Անահիտ Թախանյանը։ Այսինս, ներկայացնելով վարչության տեսակետը, նեց, թե նախագիծը բավականին իրացումների կարի

ունի։ Մասնավորապես նեվեց, թե հասույթ մեակերություններ դնում է ստանալողալի քննարկների հեռուստառադիոնկերությունների մասին կեծերը որոնք նախագծում չեն արտացոլել։ Հաջորդ ուղղությունը որին դնում է մեծ ուսարություն դարձվելի, լիցենզավորման խնդիրներն են և մասնավոր հեռուստառադիոնկերությունների դաստնականությունները։ Առաջարկվեց նաև մի աշխատանքային խումբ ստեղծել, որը կարողվի ներկայացված առաջարկների խմբագրմանը և համակարգմանը։ Լրագրողների դիտարկումները հիմնականում վերաբերում էին նախագծի 4-րդ և 29-րդ հոդվածներին։ 4-րդ հոդվածը հեռուստահաղորդում

ների լեզվի մասին էր, և հիմնական առաջարկն էր, որ գոնե երեքսական սեղանադրությունների դեպքում 50 տոկոսի սահմանափակումը համարվի։ Ինչ վերաբերում է անցումային դրոյներում նեված «այսինքնի» հրադարակման դաստնական օրենքներում է երեք արի օտար լեզվով հետադասելի գեղարվեստական և մուլտիմեդիակցիոն կինոնկարներ» կեծին, ապա այստեղ եղան 2 մայրահեղ կարծիքներ 3 արին դնում է դարձնել 5 կամ ընդհանրապես համար։ Մեր կարծիքով հեռուստեստության ներկա սեխնիկական հնարավորություններից նեվելով դնում է այնուամենայնիվ մի որոշակի ժամանակահատված բողնել, որ

դեպի հեռուստառադիոնկերությունները մեակվորեն հայերեն քարգանությունը չի դնելի հարուստ արխիվ։ Հաջորդ 29-րդ հոդվածը, Ազգային հանձնաժողովի կազմավորման կարգի մասին, նույնպես խիստ բնականաբար արժանացավ։ Ըստ նախագծի, ազգային հանձնաժողովը դնում է քաղկացած լինի նախագահից և սառը անդամներից, որոնց նեակվում է ՀՀ նախագահը ԱԺ նախագահի, վարչապետի և սեղանադրական միությունների ներկայացրած թիկնամուներից, ինչդեպ նաև իր նախաձեռնությամբ։ Արեգե Երիցյանը նեց, որ ի հարկի կարելի է ազգային հանձնաժողովի կազմավորման այլ սկզբունքներ էլ

մեակել, քայքայ հնարավորին չափ դնել է համընկնեց գործող Սահմանադրությանն ու ԱԺ կանոնակարգին։ Միաժամանակ նա քրացանեց, որ կարելի է լինի նոր մոտեցում որդեգրել։ Եվ ինչ նաև, որ օրենքում դնում է տեղ գտնել հեռուստառադիոնկերությունների քանիք, իրավունքներն ու դաստնականությունները կարգաւորող նորմեր։ Առաջիկայում ԱԺ հանձնաժողովը դաստնական է ընդունել թուր առաջարկությունները, իսկ սեղանադրում ամսվա վերջին արդեն կհաստատվի, թե Ազգային ժողովը ե՞րբ կանցնի օրենքի նախագծի կնքարկմանը։

Ս. Ս.

ԱՇԿ

Գրամատիկականի համադրանքն այսօր դժվար թե գտնի մի քանիստը, որտեղ զուտ որևէ դեր չունենա: Չե՛ր ներկայությունն առաջ դարձել է դասարարի կամ հետազոտչի անհիմն և կարեւորում: Վերջերս էլ մարմնավորեցիք Բենյամինին Շեֆարդի «Ռոմեո և Ջուլիետ» ողբերգության մեջ, եւ սեփականի հոգեբանական բարդ անցումներով գլխավոր դերը Կորայ Աղաջյանի «Կինը եւ սգամարը» ոլիետում: Գու՛ր բասրոնում ձե՛ր կարեւորության գիտակցությունն ունե՛ք, թե՛ անփոխարինելիության...
- Երբ ես բասրոնից հեռանում

կարծում եմ, եւ ես իմ սերնդակիցները ոչնչե՛ք է գրուե՛րեմ անսենսու՛մ այն ամենին ինչ սեղծվել է մեզանից առաջ, այսօրվա մեր արածով ոչ թե հերքեմք դա այլ լրացնեմք մեր ժամանակով, մեր գույն ու գծերով:
- Թասրոնը ձե՛ր միակ սերն է:
- Օրգանքը համոզվում եմ որ, այս բասրոնը իմ միակ սերն է յուրաքանչյուր նոր դերակատարում ինձ բերում է այդ մեջին: Միտում եմ նաեւ նկարել, ուսանել եւ Մոսկվայի գեղարվեստի համալսարանում:
- Գու՛ր հաճախ հանդես ե՛ք գալիս Գրամատիկականի միջին եւ սվազ սերնդի արհեստների սաղանակովը ընկերակցությամբ: Երանք

ունի բնական մրցույթ, որը դրանք դանկը բոլորի դասերն է:
- Ի՛նչ է բասրոնի բնադրիչը ձեզ համար: Դերասանը անձամբ զու՛ր կարող է ի՛ր խաղալ առանց բնադրիչի:
- Կարող եմ քայքայ չեմ խաղալ: Բնադրիչն այն անհասն է, որը դերակատարին բերում է սկսյալ ներկայացման ճշգրիտ գզգզողությունը: Կարծում եմ բնադրիչը ոչնչի կարողանա բնադր քնդհանուր խաղի-նակ սեղծելով դերասանին հանգեցնել հոգեբանորեն ճշմարիտ դերակատարման: Երբ դերասանը սկսում է «բնադրել» իրեն, իսկ սեփականը «խաղալ» սու՛ծում է եւ ներ-

ՊԵՏԱԿԱՆ

Բալլադ երեկ «լումայի» մասին

Ուրեմն այսօր, լինում է, չի լինում, մի քան անոթիսան զո՛ւ է լինում Ընդ որում ոչ թե մի զո՛ւ, այլ մի Իանի զո՛ւ եւ մի Իանի աղջիկ: Բայց խոսենք նախ այդ «ավազակախմբի» գլխավոր ավազակի Գեորգ Էմին-Տերջանի մասին: Երբ սահմանում, այսինքն 10-րդ դասարանում բոլոր «նորմալ» երեխաները նույնապես կատարված դասարանում են ընդունելության Գեորգի մասին, գտնում են դասախոսներ, նախադաս եղբայրներ են գտնում մասին, հազվադեպ են հյուր գնում եւ ավելի հազվադեպ բասրոն Այսորենակ «հավիչանա հավիչենցի» ընդունված սցենարով, իրքեւ նորմալ եւ ազնիվ մարդիկ, դասարանում էին աղբյուր եւ գործել Գեորգի ծնողները, մին էլ ընդ... Դարգվեց, որ Գեորգը լիք է գրում: Դեռ գրել է ինչ է, դասարանում է նաեւ խաղալ, տխրալ է ինչ է, Ամեն էլ բակյանի զո՛ւյի էդգարի մասն էլ խառն է (նա էլ բնադրում ու էլլադա Այսորենակի հետ մտածությունն է գրում) «Էդգարին հասկացանք, նա դասարանում է սեփական գոտեմալ, բա մեր զո՛ւն էստեղ ինչ գործ ունի», գարմացան Գեորգի ծնողները: Ողբերգությունը դրամատիկ լուծում ստացավ, երբ դարգվեց, որ Ամեն էլ բակյանը այնքան է հավանել զո՛ւների բնադրությունը, որ որոշել է ներկայացումն ընդգրկել եւ բասրոնի խաղացանկում: Եվ այսօր, ընդհանուր կարծիքով եւ ճանաչողությամբ այս երեկ դեմոնները, երկուրդ անգամ բակեցին Էմին-Տերջան ընտանիքի դուռը Առաջին անգամ դա եղավ այն օրը, երբ Գեորգ Էմին-Տերջանը (Գեորգի հայրը) բազմամյա մարտնչական ճանապարհ կարելի է բնութագրել լայն, փոփոխների շարքով: Բասրոնում մեծապես խնդիրների մասին, օրինակ ինչ-որ մեկ, որ հարուստ հարսնացու ունենա, կամ կամակոր աղբյուրից

ազատվելու, նվազագույն վճարով առավելագույն հաճույքներ ստանալ Զնայած ոչնչե՛ր է քայքայ եւ քայքայ է այս բառի ողբ ժամանակակից իմաստով եւ հետաքրքիր է նաեւ իր հոգեբանական ենթաբանակից ինչ-որ մեկում մեծությամբ մարդը երեխան Սեֆիստֆելը քան սխալներ գործեց կյանքում, քայքայ դրանցից մեկն այն էր, որ նա աղբյուր լուծեցավ, թե չէ կարող էր իր հոգու փոխարեն իր աղբյուր հոգին ստանալիս վաճառել: Դե, մարդիկ դեռ այդպիսի գիտակցության չէին հասել: Իսկ օրինակ մեծությամբ փոփոխ սեղծագործողը այդպիսի լուծում է սալիս այդ բարդ խնդիրն: Գու՛ր դասկերպությունն է այդ հազվադեպ հեռանկարով: Չէ՛ որ գեղեցիկ, հարուստ առաջադաս երեխան համար հարյուրավոր փետացուներ են դասարան իրենց կյանքը վստահել եւ կովել ստանալի դեմ: Թե՛ չէ՛ որ նա ռազմապետը ոչ ոքի ղեկավար է, նրա համար կոպող չկա: Այդպես էլ

լինում է, գինվորը, վազորդը եւ նրանց ընկերները հաղթում են ստանալիս եւ նրա ձեռքից խլում դրամատիկալ: Եվ վերջում, իհարկե, հաղթանակում է բարեկամությունը: Իսկ ո՛ր մնացին 3 լումաներ: Եթե հազվա անգամ, որ ցանկացած գործ զուրիս բերելու համար յուրաքանչյուրը ղեկավար է իր լուման դին: աղա առաջին լուման դեբեցի երեխաները բնով 11 հոգի, երկուրդ լուման դեբեցի Ամեն էլ բակյանը, որը ավելի ուշուրեք երեխաներին եւ օժանդակելու բոլոր հարցերում եւ վերջին լուման դեբեցի ծնողները բարեկամներն ու ընկերները, որոնք սկզբից գարմացան զայրացան, ընթացքում, աղա սեղի սկզբին, նահանգեցին եւ խոստովանեցին իրենց կատարյալ դրամությունը 11-14-ամյա այս երեխաների առաջ փոխված է կյանքի լայնարժակ ուղին, որի մի Իանի խաղաղասուրբ արդեն անհիշելի:

Ի. ՇԱՐՈՅԱՆ

Գրամատիկական բասրոնն ինչ համար անփոխարինելի է

Այս օրի լուման է երեւանի Բալլադայի Գրայա Դավիթյանի անվան գրամատիկական բասրոնի հիմնադրումն 30-ամյակը: Թասրոնում կան երիտասարդ ընդհանուր արհեստներ: Երանցից մեկի Կովիանեն Բարախանյանի հետ է մեր թղթակցի գրույցը:

Ինձ կփոխարինեն ուրիշներ, որոնք կխաղան մի քիչ ավելի լավ մի քիչ վա՛ս... Իմ կարեւորության գիտակցությունը նա է, որ ես ծնունդում եմ, զգում եմ այս բասրոնին ողբե՛ք եմ, այստեղ դեր ունեմ կատարելու եւ այդ գիտակցությունը ինձ համոզում է եւ մարդկային եւ արհեստական դասախոսանալու լուրջամբ: Իմ անփոխարինելիությունը... Այդպիսի զգացում երբեք չեմ ունեցել: Ճիշտ ես կատարել Գրամատիկական բասրոնն է ինձ համար անփոխարինելի:

կայացումը եւ բասրոնը: Մեր բասրոնում դերասանի եւ բնադրիչի անփոխարինելի հասկացված են: Ինձ համար ամենահամոզիչը Ամեն էլ բակյանի բնադրումն է եւ նրա դուրսը:
- Գրամատիկական բասրոնի դեմն ու Լուրյունը ինչո՞վ են արտերկրում այլ բասրոններից:
- Բոլոր բասրոններն էլ յուրաքանչյուր են: Ուզում եմ ոչ ավելորդ անգամ ասել մեր սերունդը ողբե՛ք է կարողանա դասախոսել բասրոնական արժեքները, յուրաքանչյուրից դրանք չի կարող այլ լրացնել ու հարստացնել նոր ժամանակների հայագրով:

Օրեւ Երեւանի Կարապետի Տարանի Հրայր Կովիանյանի անվան Գրամատիկական բասրոնի հիմնադրումն 30-ամյակը: Ինձ համար ամենահամոզիչը Ամեն էլ բակյանի բնադրումն է եւ նրա դուրսը:
- Գրամատիկական բասրոնի դեմն ու Լուրյունը ինչո՞վ են արտերկրում այլ բասրոններից:
- Բոլոր բասրոններն էլ յուրաքանչյուր են: Ուզում եմ ոչ ավելորդ անգամ ասել մեր սերունդը ողբե՛ք է կարողանա դասախոսել բասրոնական արժեքները, յուրաքանչյուրից դրանք չի կարող այլ լրացնել ու հարստացնել նոր ժամանակների հայագրով:

Ինչո՞ւն է մեր անհասկանալիության բացահայտումը թե՛ սեղծվում է հոգեբանական դասերը:
- Ոչ միայն նրանք են օգնում ինձ այլևս ոչ ոք ներկայացումը, Դերասան-նեփախ-հանդիսաստ փոփոխակցությունը յուրաքանչյուր ներկայացման մեջ ինձ համար իմ նակարարման աղբյուր է: Դերը մեծ է թե փոքր եւ նրան վերաբերում եմ նույն լրջությամբ, որովհետեւ համոզված եմ, որ նույնիսկ վաղ դերի վախճանակովը կարող է խանգարել ամբողջ ներկայացման ճիշտ հնչողությանը: Բացի այդ, գոյություն

օգնում են Չե՛ր անհասկանալիության բացահայտումը թե՛ սեղծվում է հոգեբանական դասերը:
- Ոչ միայն նրանք են օգնում ինձ այլևս ոչ ոք ներկայացումը, Դերասան-նեփախ-հանդիսաստ փոփոխակցությունը յուրաքանչյուր ներկայացման մեջ ինձ համար իմ նակարարման աղբյուր է: Դերը մեծ է թե փոքր եւ նրան վերաբերում եմ նույն լրջությամբ, որովհետեւ համոզված եմ, որ նույնիսկ վաղ դերի վախճանակովը կարող է խանգարել ամբողջ ներկայացման ճիշտ հնչողությանը: Բացի այդ, գոյություն

Չիգարխանյանի բասրոնի պրեմիերան հաջողվեց

Դեռես մեկ օրի առաջ, երբ կինոյում եւ բասրոնում դերասանի բավական մեծ դասարանը վայելող Ամեն Չիգարխանյանը սեփական գործը բասրոն բացեց, աստեղ կասկածանքով վերաբերվեցին: Եվ Մոսկվայի կենտրոնից բավականին հեռու գտնվող բասրոնի նոր դահլիճում կայացած դերմիտան ղեկավարում է կամ հերքել, կամ էլ հաստատել ընդհանուր կարծիքը: Այս մասին գրում է «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» օրաթերթը:
Թե՛ «Լեւ Գուրիչ Սինիչկին»՝ օրինակ առած վոդեյիկի հետ ինչ արեց Չիգարխանյանի երիտասարդ բասրոնախմբը, կարելի է սեղծագործական երեւակայության եւ դերասանական հնարավորությունների անսահմանության աղաղակով օրակել:
Բնում բասրոն է բասրոնի մեջ ներհակ կուլուրներով, որտեղ Սինիչկինն է, երիտասարդ սաղանդը, կամակոր մարդնան եւ սիրելի-հուսարը: Դերասանների գործողություններում ինչ բան է փոխվել: Լեւնուկո եւ Բոնդի ժամանակներից, սակայն բնադրությունը անտառային բարձրություն էր դարձնակում: Բավական զվարճալի էր ստացվել, դահլիճ փոխանցելով ուժեղ զգացմունքայնությամբ այնինքն:
Լեւ Գուրիչի դերը ինչը Չիգարխանյանն էր խաղում: Վարդերության

դակասից, բնում է, ոչ ոք չի «նեղվում», երիտասարդները ձգտում են վարդերի բարձրացում մակարդակին հասնել, վարդերն էլ իր բավականությունն է հասնում երիտասարդների հետ համատեղ խաղից, Իսկ որ Չիգարխանյանի ընթացքը բասրոնախմբը վարդերի շարք ոչնչե՛ր երիտասարդների խառնամբոխ չէ, այլ անհասնելի թիվ, որը դեռես գրե՛ք է բասրոնական շարժումները: «Լեւ Գուրիչը» բավական նորամուծություններ է դարձ-

«Աստղ գրությունը խնդրեցի՛ եւ դարձյալ բնում եմ»

Կրկին երգում է «Արգախի սոխակ» Նաիրուհի Ալավերդյանը

Ի՛նչ մեծ հոգիս հավասի մեջ է երկու օրի առաջ վարդի ճակատագրական դահլիճն է Աստղ գրությունը խնդրեցի եւ դարձյալ բնում եմ: Ես նորից երգում եմ «Առաքաղցին» երգը: Ինձ բնում է կինո-կինո կրթությունն ու կսկսեմ բալլել: Եվ ձեռնաստիկալը կդառնա դաս-նություն:
Նաիրուհի Ալավերդյանը, ձեռնաստիկալի մեջ էլ գեղեցիկ էր ու բեղուն: Թվում էր, դարձադաս բնում լինելու այս կերպարն էր ընթերցել: Զեռնաստիկալը անհեշտակ էր: Բնում երգչուհին էր, իր սեղծագործական օրի ուղիղից ժողովրդի մեջ համոզող, եւ երգը: Երբ հայրենիքի, նրա նահասակ ողիների անմահ-ցող նվիրումի ու սիրտ մասին:
«Ուրիշներ»-ին հաջորդում է Արգախի «Նորուհի»: Մեծահասակներին ձեռնված երգի բարձրակարգությունն են դառնում «Հարսանյաց դարձվածակները»: Երգչուհին իրեն հասկացված ժամանակը բալլելու համար է «Առաքաղցին» երգը: Եւ հաստատված խոստովանումն ու վրադասությունից հետո ինձ կրթությունն իր սով, ու մեծանամեղով: Եվ դա կլինի լավագույնի հասնումը բոլոր նրանց ջանքերի ու կյանքի կազմակերպչին ու իրականացրին սեղծարթի ի ի բարձրագույնի համարը

«Միջին մեծակողմ» սա էր բարձրագույնի համարի խորհուրդը: Սա նախաձեռնել է Հայաստանի «Գրություն եւ ամուսնություն» խումբը (նախագահ Նաիրուհի Բալլայան): Հանդիսավոր աղբյուրը հաստիքը սրանադրից Նաիրուհի Ալավերդյանին բուժման համար: Միջազգային Կարմիր խաչի կիսմարտությունն երկարատև բուժումից հետո երգչուհին ղեկավարում է մեկն Գեորգի Կարապետյանի վրադասում: Այս մարդկային ձեռնարկի մեջ իրենց ներդրումն ունեն է Արգախի, եւ Հայաստանի կատարությունները: Բարձրագույն կան առաջնության բարձրակարգ համարն էր, որտեղ լուրջ ունեցան Արգախի ուղիղի Արամ Մեռանգույանի անվան համույթը, սիրված արհեստներ Օֆելյա Համարձումյանը, Հովհաննես Բալլայանը, Մանիկ Գրիգորյանը, Ռուբեն Մարտիրոսյանը, Կարմիր Արաբյանը եւ Վերջին Սահակյանը:
Վրտնոց կատարումներով հանդես եկան Գեորգի Մարտիրոսյանը (կյարեն), դուրդակալ Գեորգի Մանուկյանը: Երգեր բանաստեղծություններ, ժողովներ նվիրեցին աղբյուրի շրջանից երգչուհուն վերջին շրջանի մեր աղաղակի կնոջը, ու իր արժեքը երգն է ու կի կերպը:

ՀԱՅԿԱԿԱԼ ՈՍԿԻ

Առաջին հերթին զուտ է և բարձր ճաշակ

Հայ ոսկերիչների համագումարը երեկ էլ այսօր շարունակում է աշխատանքները: Սեպտեմբերի 17-ի երեկոյան այցելելով էքսիբիցիոնի Սայր սաճար, հանդիպելով Ամենայն հայոց կաթողիկոսին, դասվիրակները եղան Գանձահանում ու ծանոթացան նմուշներին: Հինգշաբթի ելույթ ունեցան 33 ֆինանսների և էկոնոմիկայի փոխնախարար էդուարդ Մուրադյանը՝ ներկայացնելով հանրադատության սենսական զարգացման հեռանկարները, արդյունաբերության և առևտրի փոխնախարար Գագիկ Եղիազարյանը՝ անդրադառնալով ներդրումների և արտադրանքների հարցերին:

լացմանը: Հայաստանը հնարավորություն ունի մեակելու շարեկան 5-6 տոննա ոսկի: Միջազգային այս համագործակցությունը, նույնպես ոսկերչության և աղանդագործության զարգացմանը, զգալիորեն կլուծի զբաղվածության խնդիրը, նվազագույն հաշվարկներով աշխատանքները ստեղծելով 10-15 հազար բարձր որակավորված վարձուների համար:

Մի և՛նի շարի է արդեն, Հայաստանում գործում է Արևմտյանների (Բել-

իուսով է հաջորդ շարի հրավերը աշխարհի բոլոր ծագերի (ավազույն ոսկերիչներին):

Իր ելույթում հեռավորակառնաբար կանգնեցավ 33 կառավարության անդամները սեղեկակառնության վարչության ղեկավար Գարեգին Զուգասյանը: Վկայելով անցած շաբաթի շախմատի միջազգային օլիմպիադայի ընթացքում Ինտերնետի ցանցի միջոցով հուշանվերների և ոսկե իրերի վաճառքի փորձը (այդ ժամանակ Ինտերնետում 1000 էջ հասկացվել էր Հայաստանին, սկսած նրա դասնորոնից մինչև վերահսկող կազմակերպությունները) առաջարկեց առևտուր կազմակերպել սեղեկակառնության դասի միջոցով: Երբ հույս հայտնեց, որ Զրբի Զրբուրյանի հզոր նվիրատվության (որի առթիվ բոլոր հյուրերը իրենց հիացմունքը հայտնեցին ծափաղույններով, իսկ որն Արևմտյանը հուզվեց. «Միտքս հարյուրի զարկավ») կարելու մասը կհամարվի դրան:

Ամեն դեպքում, հարկային ու վարկային խնդիրները լուծելուց էլ համագործակցելուց առաջ, ղեկ է հսակ դասվեցանք, ինչ էն առաջարկում էր օրինակ, ինչպիսի ծառայությունները:

Երեկոյան համագումարի մասնակիցներին հյուրընկալեց 33 Կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը: Բարձրակարգ նորոգված միջ հետ նրան բանկի առաջին օտարերկրյա հյուրերը եղան: Այցելության առթիվ բացված ոսկերչական իրերի ցուցահանդեսին ցուցադրված էին 33 զԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արժանավորների հայտնաբերած ու Հայաստանի դասնորոնի ղեկավարած բանկային հնագիտության և ազգագրության հնագույն վկայությունից՝ կանաչակերտ փոփրիկ մեդալիոնից (մ.ա.թ. 3-րդ հազարամյակ) մինչև նորոգյա հուշանվերները: Ցուցադրանքը ժամանակավոր է սակայն ԿԲ նախագահի վկայությամբ առավելագույն թանկ այգեյան հանրապետության նախագահը առաջարկել է այն մեակելու դարձնել Ցուցանմուշները կվերադառնան դասնորոնի բանկային: «Բոլոր ժամանակների կառավարիչների երկրի գանձերը օտարերկրյան նվիրելու արժանավոր փորձը մեր երկրում էլ դրսևտում կզգանք», մեր հարցին որն ԿԲ նախագահը դասաստանեց. «Բացառել»:

Ի դեպ, այս ֆուրսերը հընթացս հասցեագրված է լրագրողներին՝ նորամուտի առթիվ:

ԱՆՈՒԵ ԱՂԱԼՅԱՆԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱԼ ՇՈՒՆԱԶԱՆՈՒԹՅԱԸ Սեպտեմբերի 26-ին բացվում է Հայաստանի ժողովրդական նկարիչ ՈՒՈՒԵ ԱՂԱԼՅԱՆԻ անհատական ցուցահանդեսը:

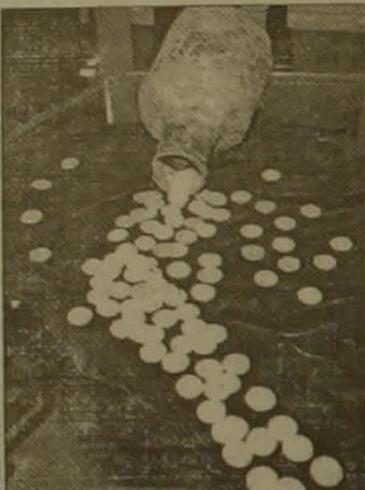
Ցուցահանդեսի բացումը Հայաստանի Ազգային դասկերասահում ժամը 13-ին, Հայաստանի նկարչի սանը ժամը 15-ին:

33 մշակույթի, երիտասարդության հարցերի և ստորի նախարարությունը Հայաստանի նկարիչների միությունը Հայաստանի Ազգային դասկերասահ

Սարգիս Կիծինյանը (ԱՄՆ) շեղեկացրեց, որ 33 վարչապետի հեծ իրենց հանդիպման ընթացքում խոսել են Մրցախում եղած 3 ոսկերչական գործարանների հեծ համագործակցությունը սկսելու և արտադրությունը ընդլայնելու մասին:

Համագումարի նախածեղողներից Պիեռ Ալեյանը հայտնեց, որ հանդիպման ծրագիրն անտաստիտորեն ընդլայնվեց, այնինչ սկզբնաղես ենթադրվում էր հիմնադիր աշխատանքները սկսել: Քննարկումները ծավալուն եղան և բազմաթիվ ժայթանավորվածություններ ձեռն բերվեցին: Ես

ԱՆՈՒԵ ԱՂԱԼՅԱՆԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱԼ ՇՈՒՆԱԶԱՆՈՒԹՅԱԸ

գիա) ոսկու ֆարքիկան, որ ունի 250 աշխատող:

«Շողակն» գործարանը համագործակցում է գերմանական B Ackes & Strauss ֆիրմայի հեծ, որի ներկայացուցիչը Բելգիայում Վարդգես Քնաչյանը, նույնպես համագումարի դասվիրակներից է:

Մի և՛նի ամսից Մալիեկա գյուղում աշխատանքները կսկսի Կանադայի Lily Jewellery ընկերության սեօրեն ղոլսահայ ոսկերիչների գյուղոցի ներկայացուցիչ Վահե Իսմարի գործատուները:

Սարգիս Կիծինյանը (ԱՄՆ) շեղեկացրեց, որ 33 վարչապետի հեծ իրենց հանդիպման ընթացքում խոսել են Մրցախում եղած 3 ոսկերչական գործարանների հեծ համագործակցությունը սկսելու և արտադրությունը ընդլայնելու մասին:

Համագումարի նախածեղողներից Պիեռ Ալեյանը հայտնեց, որ հանդիպման ծրագիրն անտաստիտորեն ընդլայնվեց, այնինչ սկզբնաղես ենթադրվում էր հիմնադիր աշխատանքները սկսել: Քննարկումները ծավալուն եղան և բազմաթիվ ժայթանավորվածություններ ձեռն բերվեցին: Ես

THE EURASIA FOUNDATION announces Two positions with a new USAID-funded Media Strengthening Program 1. Project Manager - native English-speaker (prefer US citizen) with strong business background (media background also a plus) 2. Project Associate - native Armenian/Russian speaker (Armenian citizen) with strong English and administrative skills. Background in business/publishing side of media preferred. Bring resume and cover letter in English to: Eurasia Foundation 22 Isahakian Street, 2nd entry, 3rd floor Yerevan, Armenia DEADLINE: October 3, 1997

«Եվրասիա» հիմնադրանքը հայտարարում է շեղանների (գրանցների) մրցույթ ֆինանսական շեղանների զարգացման բնագավառում «Եվրասիա» հիմնադրանքը հայտարարում է շեղանների մրցույթ Հայաստանում ֆինանսական դրոշի շարքեր բաղադրիչների (հաշվադատություն, առդիս, աղանավագություն և արժեթղթերի շեղան) զարգացման, ինչպես նաև ֆինանսական շեղանների կառուցվածքների (ֆոնդային բորսաներ, արժեթղթերի ռեգիստրներ) գործունեության բարելավման ուղղությամբ: Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանում գրանցված և գործող հասարակական կազմակերպությունները, ուսումնական հաստատությունները, խոհրդասկական ընկերությունները և այլ իրավաբանական անձինք: Ծրագրերը պետք է ընդգրկի հեծելային բաղադրիչներից մեկը կամ մի քանիսը (որոնցով, սակայն, կարող է շահանանափակվել): ■ ուսուցողական ծրագրեր, ■ ուսումնական նյութերի բարձրանություն և բուհերի ուսումնական ծրագրերի կասարելագործում, ■ հասարակության շեղեկացման ծրագրեր, ■ Հայաստանի ֆինանսական շեղանների վերամոթություն և համադասասխան բաղադրականության առաջարկներ: Գիմունների վարքերը կարելի է աստանայ հիմնադրանքի մեջ անի կամ Գյունրիի գրանցելակներում:

Ծրագրերը պետք է ներկայացվեն մինչև 1997 թ. նոյեմբերի 7-ը, ժ. 18:00 ներառյալ: Հիմնադրանքի կողմից անցկացվող սեմինարները կկայանան համաձայն հեծելային ժայթանակացույցի 2 հոկտեմբերի, 1997 թ., ժամը 16:00 Երեան, «Արմենիա» հյուրանոց 3 հոկտեմբերի, 1997 թ., ժամը 12:00 Գյունրի, «Եվրասիա» հիմնադրանքի գրանցելակ 6 հոկտեմբերի, 1997 թ., ժամը 17:00 Կաղան, ղեծական ճարտարագիտական համադասարանի մասնաճյուղ Վանաճոր, «A&L» քիզնս կենտրոն 7 հոկտեմբերի, 1997 թ., ժամը 12:00 Երեան, «Արմենիա» հյուրանոց 8 հոկտեմբերի, 1997 թ., ժամը 16:00 Երեան, «Արմենիա» հյուրանոց «Եվրասիա» հիմնադրանքի հասցեներն են Երեանում: Իսահակյան փողոց 22, բնակարան 11, հեծ. 52 24 95, 58 55 98, 56 16 26, 151-824 Էլ-ֆոնս՝ armenia@eurasia.arminco.com Գյունրիում: Ալյուրյան նրանց 82ա (26 կոմիսարների փողոց) հեծ. (269) 3 59 49

ՎԱՃԱՂՎՈՒՄ Է սեփական երկհարկանի շեղանի 2-րդ հարկը բարկացած երեծ սեղանից: Երկու կողմից սեփական հողասարած 300 քառ մետր ընդհանուր մակերեսով: Երկու ալսոնակ, մուսեր առանձին: Հասցեն Ջրաշատ 68 (ԳԱ հեծելի մասում): Հեղախոս 52-54-39:

Robinson Generators REX3500 ՎԱՃԱՂՎՈՒՄ ԵՆ բեծնզիմով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեծերասոներ: 529353

«ԲՐԱԲԻՈՆ» ՈՒՄՈՒՄԱԿԱԼ ԿԵՆՏՐՈՆԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

- 1. Լայն տղոֆիլի ֆուրիս-ղիզայներների 2. Մայրաբաղափի բարձրակարգ սղասարկման շարքեր սրանների կառավարիչ-աղանիստասոներների կուրսերում: Կարող են ղիմել միջնակարգ և բարձրագույն կրթությամբ աղջիկներ և տղաներ:

Ընդունելությունը կասարվում է հարցաղոյցով՝ հաշվի առնելով ղիմուղի ընդհանուր զարգացածությունը: Աղանիստասոներների կուրսերում բարձրագույն կրթությունն ու բարեխոսությունը դասարաղիք են:

Եռամսյա ուսման ընթացքում ուսանողները կծանոթանան ժաղկարվեստի ուղղություններին, արհեստական և բնական ժաղիկներից փնջեր, կամոդաղիսաներ, զամբյուղներ դասարաստելու զաղսնիներին, ինչպես նաև ինտերիերների և էֆսերիերների ձեղանվորման, գեղարվեստական փաթեթավորման արվեստին:

Լավագույն Երջանավարները կաղանակվեն բարձրավճար աշխատանքով:

Հասցեն Արուվյան 11, հեծ. 56-14-38 Փաստարղթերը ընդունվում են մինչև հոկտեմբերի 5-ը

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Կխնաման երխա 10 ամսականից բարձր շարիֆ: Գեղ. 24-88-56

Շատղ գնում են 1 սեղանկանոց բնակարան Կոմիսասի փող - Ձեղթուն Երջակայում: Ձանգահարել 224268.